

Húsvét 2. vasárnapja

1Pt 1,3-9

„Nem látjátok, mégis hisztek benne”

³Legyen áldott az Isten és Urunk, Jézus Krisztus Atyja, aki minket nagy irgalmában Jézusnak a halálból való feltámadása által új életre hívott, az élő reményre, ⁴hogy a mennyekben elpusztíthatatlan, tiszta és soha el nem hervadó örökség várjon rátok. ⁵Az Isten hatalma megőrzött titeket a hitben az örök üdvösségre, amely készen áll, hogy az utolsó időben majd megnyilvánuljon. ⁶Abban örülni fogtok, noha most egy kicsit szomorkodnotok kell, mert különféle kísértések érnek benneteket, ⁷hogy a próbát kiállva hitetek, amely értékesebb a tűz próbálta veszendő aranynál, Jézus Krisztus megjelenésekor méltó legyen a dicséretre, a dicsőségre és a tiszteletre. ⁸Akit noha nem láttatok, mégis szerettek; bár most sem látjátok, mégis hisztek benne. De mivel hisztek, ujjonghattok a megdicsőültek kimondhatatlan örömeivel, ⁹mert elértek hitetek célját: lelketek üdvösségét.

Amikor 65 körül megszületik a Péter-levél, két olyan ténnyel kell számolnunk, amely az emberek közérzetét igen meghatározta. Jakab, a jeruzsálemi egyház nagytekintélyű püspöke egy lincselés áldozataként már halott. 64-ben Néro felgyújtatta Róma nyomornegyedeit, és a felháborodás csitítására ezt a tényt a világ és élet gyűlölnök nevezett keresztényekre hárította, hogy elindíthassa a keresztényüldözést, és az elítéltekből a cirkuszi játékok emberáldozatait tudja feltölteni, ahogyan ezt Tacitus az évkönyveiben megírta (15,44). Ebben az időben születik meg a Didaché című ókeresztény irat, amely konkrét utasításokat ad a megnövekedett keresztény egyház tagjainak. Másrészről Tamás evangéliuma és a zsidókeresztény apokrif evangéliumok kicsit meg is zavarják a híveket. Keleten megindul a Josephus Flaviustól ismert zsidó háború, mely a Jeruzsálemi Templom lerombolásához fog vezetni. Mindezekből az eseményekből világos, hogy apokaliptikus történeti időszakot élnek át a frissen megtért hívek. A keresztény közösségen kívüli világ egyáltalán nem mutatja a megváltás jeleit. Még a nem keresztényeken is erős létbizonytalanság vesz erőt, a keresztény egyházban pedig befejeződik az a zavartalan korszak, amelyben a híveket a pogány társadalom hallgatóságos megbecsülése övezte.

Ebben az időben tehát három nagy tekintély él az egyházban: János, Pál és Péter apostol. Ezek közül János inkább Keleten Péter és Pál

inkább Nyugaton tevékenykedik, a zsidó- és pogánykeresztény közösségekben. De ez az időszak, amikor a kereszténység két nagy csoportja egyszerre éli át az üldözést, a zsidók Keleten lesznek hontalanok, és a nagy római közösség is igen nagy veszélybe kerül.

A vértanúság mindennapi valóság lesz a hívőknek, tehát fontos tisztázni, a földi élet után mi is vár rájuk, ezért hangzik megnyugtatóan: *„a mennyekben elpusztíthatatlan, tiszta és soha el nem hervadó örökség várjon rátok”* (4. v.). A következő versben az Isten hatalmára tett utalás nem pusztán retorikai fordulat, mert egyházon belül és kívül sok ember kérdezte, ki is irányítja a történelmet. Ebben a zűrzavarban, amelyben az ember nagyon el tudott aljasulni a félelem és rettegés miatt, még fontosabbnak számított a hit megőrzése. A hit és az erkölcsi tartás sokkal inkább felértékelődik ebben a korban, mint egy közömbös jóléti időszakban. Ekkor barátságok kötődtek és szakadtak meg, a szolidaritás miatt örökre egybekapcsolódtak az emberek, és a családás mély szakadékot teremtett a magára maradt szerencsétlenek és a túlélők között. Ebben a környezetben a kipróbált hit értékesebb az aranyból (7. v.), mert amit nem ad meg az arany, azt megadja a keresztény szolidaritás. Sokan úgy gondolták, hogy ez a borzalmas emberi és történelmi káosz Jézus Krisztus második eljövételének az előjátéka. Ilyen értelemben biztosan áthatotta a keresztény közösség tagjait az apokaliptikus gondolkodás. Ebben a környezetben nem volt egyszerű sem az életet, sem a hitet megőrizni. Aki azonban a hitet meg tudta őrizni, az egyre világítóbb fáklya lett ebben a sötét társadalomban.

Amikor egyszerű jámbor levelet a történelmi háttér ismeretében olvasunk, a szöveg izgalmassá válik, és megértjük, mekkora teljesítmény volt hívőnek, tisztességesnek és reménykedőnek maradni ebben a történelmi szituációban. Péter és a többi egyházi vezető ösztönösen belátta, hogy a társadalom előtt a mostani helytállás felértékeli a keresztény egyházat, ezért a hitbeli szilárdság megőrzése nemcsak a jövőendő építkező társadalom záloga, hanem az egyház tagjainak legfontosabb feladata. A kulturálisan sokszínű és földrajzilag nagyon szétszórt közösségeket egyesítette a félelmetes napokban a közös hit és a szolidaritás. Nem véletlenül érezhették, hogy Krisztus megszületik a közösségükben, ő cselekszik, amikor gondolják az özvegyeket, és kísérik útjukra az elítélteket. Egy eszme társadalmi valósággá válásának idején született ez a levél, és fontos dokumentuma lett – a történelmi helyzeten is túl – Péter bölcs egyházi vezetésének.